

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa A. G.
przeciwko Straży Miejskiej w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 stycznia 2022 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 28 września 2020 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 28 września 2020 r., sygn. akt IV Pa (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. – w sprawie z powództwa A. G. przeciwko Straży Miejskiej w W. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 13 marca 2020 r., sygn. akt IV P (...), w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo o przywrócenie do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie autorki skargi jej skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na to, że zaskarżone

orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy prawa procesowego tj. art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., albowiem Sąd II instancji nie odniósł się do zawartych w apelacji i szczegółowo uzasadnionych zarzutów naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. - nierozważenia kluczowych dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności. Sąd I instancji jak i Sąd II instancji nie rozpoznały kluczowej w aspekcie istotnych norm prawa materialnego okoliczności. Pominięcie przez sądy obu instancji rozważenia, że zarząd zakładowej organizacji związkowej odmówił pozwanej zgody na rozwiązanie z powodem stosunku pracy informując jednocześnie pozwaną, że robi to ze względu na ochronę powoda, o której mowa w art. 32 ust. 1 u.o.z.z. należy uznać za oczywiste. Sąd Okręgowy ponownie pominął rozważenie tej okoliczności mimo zwrócenia na to uwagi zarzutem apelacyjnym. Takie działanie należy uznać za naruszenie rażące i jest to widoczne w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

W kontekście oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy również kwalifikować uniemożliwienie przez Sąd II instancji udowodnienia przez powoda okoliczności, że zarząd zakładowej organizacji związkowej wskazał go swoją uchwałą jako osobę objętą wspomnianą ochroną. Jak bowiem inaczej kwalifikować działanie Sądu Okręgowego, który pomija wskazaną apelacją ocenę kluczowej okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy z jednej strony, a z drugiej nie pozwala tej okoliczności udowodnić powodowi w inny sposób. Prekluzja dowodowa nie może przekreślać prawa strony do kwestionowania dowodami niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, których na etapie sporu przed sądem pierwszej instancji nie jest w stanie przewidzieć.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: 1) wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2) oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia

(postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autorka skargi oczywistą zasadność jej skargi wiąże z twierdzeniem, że Sąd II instancji nie odniósł się do zawartych w apelacji i szczegółowo uzasadnionych zarzutów naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. - nierozważenia kluczowych dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności: pominięcia tego, że powód był szczególnie chroniony przed rozwiązaniem stosunku pracy jako działacz związkowy.

Oceniając kwestię tego, czy powód korzystał z ochrony przed rozwiązaniem umowy o pracę przewidzianej w ustawie o związkach zawodowych, Sąd drugiej instancji stwierdził, że powód z ochrony takiej nie korzystał. Wbrew twierdzeniom powoda zawartym w apelacji skutecznej ochrony przed rozwiązaniem umowy o pracę nie kreuje wyłącznie wola związku zawodowego, wola jego zarządu czy też wola Walnego Zebrania Członków Związku Zawodowego. Ustawodawca w przepisie art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych wyraźnie określił, jaki organ związku zawodowego podejmuje uchwałę w przedmiocie szczególnej ochrony przed rozwiązaniem umowy o pracę. Nie ma przy tym znaczenia, że

uchwałę podjął organ „lepszy” w ocenie powoda, skoro jest to organ nieuprawniony w kontekście cytowanego przepisu. Prawidłowo więc Sąd pierwszej instancji przyjął, że pracodawca rozwiązując umowę o pracę z powodem nie był zobowiązany do uzyskania zgody zarządu Związku zawodowego na rozwiązanie umowy o pracę w sytuacji, gdy nie było ważnej uchwały uprawnionego organu związku zawodowego o objęciu powoda ochroną. Pojawienie się dopiero w postępowaniu apelacyjnym pisma z dnia 15 października 2019 r. nazwanego „uchwałą” należało ocenić jako sprekludowane i jako taki dowód ten podlegał pominięciu na podstawie art. 381 k.p.c. Co istotne uchwały tej nie przedstawiono nie tylko w toku całego postępowania przed Sądem pierwszej instancji, ale też nie doręczono jej pracodawcy w październiku 2019 r.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 26 maja 2021 r., II PSKP 22/21, Sąd Najwyższy stwierdził, że prawo działacza związkowego do ochrony trwałości stosunku pracy nie ma charakteru bezwzględnego. Zindywidualizowane okoliczności sprawy, mogą niekiedy uzasadniać oddalenie powództwa pracownika o przywrócenie do pracy i zasądzenie w to miejsce odszkodowania, a w wyjątkowych wypadkach oddalenie powództwa w całości. Podstawą tego rodzaju orzeczeń jest zawsze art. 477¹ k.p.c. w związku z art. 8 k.p. Innymi słowy ochrona związkowa nie może służyć wyłącznie uniemożliwieniu pracodawcy zasadnego rozwiązania umowy o pracę, gdy owa zasadność dotyczy postawy pracownika, bez związku z wykonywaniem zadań związkowych. Celem ochrony stosunku pracy działacza jest przede wszystkim zagwarantowanie mu niezależności w wypełnianiu funkcji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2014 r., II PK 293/13, LEX nr 1545143).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.